

T.
lati.
No.

Ara 5 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatali
Str. Baron L. Pop (v. Brassai
uoca) 10 szám. Telefon 9-74

ELŐFIZETESI ARAK:

Félévre . . . . . 900 lej
Negyedévre . . . . . 320 lej
Egy hónapra . . . . . 110 lej

KÜLFÖLDI
ELŐFIZETESI ARAK:

Max hóra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem)
Egy évre 10 dollár

Hirdetések tarifa szerinti
vételnek fel

Uj Kelet az eg
és hánsági esdoway
napila
Elkkelak utányo
Borrás megjelölé
me.
Ésiratokat nem küldünk vissza
megörésükre nem vállalkosunk

Anagy ellentmondás

Spanyolországban hét, Oroszországban tizenhét új, nagyerejű rádióleadó állomást építenek. Amerika és Holland-India között rádió-telefon összeköttetés létesült, mely tökéletes eredményeket produkált eddig is. A Wilkins sarkkutató tulajdonában lévő Nautilus című tengeralattjáró hajó holnap indul el sarkvidéki útjára, hogy az ember hatalmát még eddig felkutatlan területekre is kiterjessze. A technikai haladás szédületes tempóban halad előre és e szédületes tempóval egyidőben országok és kontinensek között egyre tökéletesebben omlanak le a földrajzi és fizikai értelemben vett válaszfalak.

Erdély bármely kis falujában a rádió-tulajdonos London, vagy Moszkva dalait, a finnek, vagy spanyolok nyelvét és művészetét élvezheti. A világ legkisebb hangja is hovatovább bekapcsolódik a különböző nemzeti kultúrák nemzetközi áramába s a hírszolgálat lázas tempója szinte másodpercek alatt köti össze a föld legtávolabbi sarkában lepergő események feszültségét az egyeni szív és lélek feszültségeivel. Rekordok izgalma, bizsergés végig az idegeken s a még két évtizeddel ezelőtt is provinciális, helyi jellegű érdeklődés álmodását, a legkisebb faluban is, a nemzetközi viszonylatok iránti érdeklődés váltotta fel. A technika fejlődésével a vidékről és annak elszigeteltségéről vallott felfogás mindinkább hitelet veszti: az ember, eljén bárhol is, egyre realisabb értelemben lesz tagja a technika erejével kiszélesült és komoly realitássá vált emberiségnek.

Amilyen gyors azonban a technikai fejlődés, amilyen szédült ütemben omlanak le a nemzetek, népek és egyének közé ékelt távolságok, éppoly ellentmondó és szinte hihetetlen lassúsággal történik a közeledés az emberi érdek és lelkek között. Mig nemzetközi vonatok egyazon úttal és gyorsasággal száguldanak végig országokon, anélkül, hogy respektálnák a mesterségesen felállított határokat: addig a politikusok Európája, Ázsiája, Amerikája, Afrikája és Ausztráliája mintha tudatosan azon törné a fejét, hogy a technikai haladással szemben hogyan lehetne tartósabban a mult erkölcsi és politikai csökevényeit konzerválni. Egy megfordított Bábellel állunk szemben napjainkban. Mig a bibliai Babel, a nagy ókori mű az emberi nyelvek és érdekek zürzavarára vezetett, addig a jelenkori technika éppen ellenkezőleg, ennek a zürzavarnak megszüntetésére irányul. A mult kísértete azonban mintha erősebb lenne az ember szellemi képességeinél! Mintha a durva ösztön hatalmasabb volna a kifinomult agyvelőnél! Különböztetés lehetetlen volna elképzelni azt, hogy amikor egyes országok, vagy politikusok a technikai egység irányában a politikai és gazdasági egységre törekednek: egyszerre csak az ellentmondásnak, a meg-nem-értésnek, a bizalmatlanságnak olyan vihara zudul fel, mint amelyet most is a szemünk előtt láthatunk.

Ez az a nagy ellentmondás, amely korunk egyik legjellegzetesebb tünete.

A szenátus az ügyvéd-törvény vitája során leszavazta Voicu Nitescu igazságügyminisztert

„A román állam szégyene az, hogy az állampolgársági kérdés még mindig nem nyert megoldást”

— mondotta Fischer Tivadar, a kamara tegnap délutáni ülésén. A zsidó képviselő követelte, hogy Rosenberg beszarábiai képviselő parlamenti iniciatívából benyújtott javaslatát még ebben a szesszióban szavazzák meg

Lázás gyorsaság nyakra-főre szavazza meg a törvényeket a parlament

Bucuresti-Bukarest, március 28. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara ma délutáni ülésén napirend előtt Leon képviselő tiltakozott az ellen, hogy a kormány három nappal a parlamenti szesszió bezárása előtt, beterjesztette a sajtótörvényjavaslatot, amelynek intézkedései főként alkalmatlanok arra, hogy guzsba kössék a sajtószabadságot. Rámutat arra, hogy Voicu Nitescu javaslata az egész bukaresti sajtó tiltakozását váltotta ki.

Manoilescu iparügyi miniszter beterjeszti a cukorrépatermelés és a cukorgyártás szabályozásáról szóló törvényjavaslatot.

Draghiciu többségi kérdi a földművelésügyi minisztert, hogy miért nem terjeszti be a parlament elé a földreform módosításáról szóló javaslatot, amelyet a parasztság türelmetlenül vár.

Manoilescu mérnök többségi képviselő parlamenti iniciatívából törvényjavaslatot terjeszti be, amely a cukor, a cement és a papir behozatali illetékét 30 százalékkal leszállítja.

Stanciu többségi kérdi a kormányt, mi van azzal a törvényjavaslattal, amelyet parlamenti iniciatívából terjesztett be és amelyben 50 százalékos adó kivételét javasolta az 50 ezer lejen felüli fizetésekre.

Dr. Fischer Tivadar az állampolgársági törvényhez

Ezután dr. Fischer Tivadar emelkedett szólásra. Elmondja, hogy a Zsidó Parlamenti Klub képviselői már számtalanszor intervenáltak a parlament tribünjéről az állampolgársági törvény módosítása érdekében. Ezeknek az intervencióknak az eredményeképpen a jelenlegi szessziót megnyitó beszédbe is jelentette a törvény módosítását, amelynek az lett volna a hivatása, hogy helyrehozza azokat az igazságtalansá-

gokat, amelyeket a hontalanok tizezeivel, sőt esetleg százazezeivel szemben az 1924. évi Marzescu-féle állampolgársági törvény alkotói elkövettek.

Mi van Rosenberg törvényjavaslatával?

Ez a módosítás egyúttal azt jelentette, volna, hogy az állampolgársági törvény rendelkezéseit összhangba hozzák az 1919 december 9-én megkötött párizsi szerződés vonatkozó utasításaival. A kormány azonban egyre késett a javaslat beterjesztésével, mire Rosenberg képviselő parlamenti iniciatívából javaslatot nyújtott be az állampolgársági törvény sérelmes intézkedéseinek módosítására vonatkozólag. Ezt a javaslatot a képviselőház számos tekintélyes tagja is aláírta.

Március 9-én a javaslatot megküldötték a legfőbb törvényhozási tanácsnak, azóta azonban nyoma vesztett.

A hontalanok problémájának rendezése azonban nem szenvedhet további halasztást. Sürgősen szükséges az, hogy a hontalanok problémája végre nyugvópontonra jusson. Maga az a tény, hogy 13 évvel az egyesülés után a hontalanok problémája még egyáltalán létezhetik, valóságos szégyene a román államnak.

A Zsidó Parlamenti Klub nyilatkozata

Miután pedig hinni szeretném, hogy egyetlen egy képviselő sincsen, aki ne óhajtaná az állampolgársági törvény sérelmes intézkedéseinek módosítását, fel fogom olvasni azt a javaslatot, amelyet a Zsidó Parlamenti Klub a kamara elnökségének tett. Kérem, hogy a javaslatot, amelyet a Ház tekintélyes tagjai aláírtak, tekintsék a képviselőház deklarációjának:

„Alólirottak ezennel kijelentjük, hogy sürgősen szükségesnek tartjuk az állampolgársági törvény hibás és sérelmes

intézkedéseinek módosítását. Ennek megfelelően kérjük a kamara elnökségét, gondoskodjék arról, hogy a Rosenberg képviselő által parlamenti iniciatívából beterjesztett javaslat még ebben a szesszióban a parlament elé kerüljön és megszavazzassék.”

Pop-Cicio István intervenciót ígér

Pop-Csicsó István kijelenti, hogy ő nem tehet semmit ebben a kérdésben, miután a legfőbb törvényhozási tanács még nem tette meg megjegyzéseit Rosenberg képviselő javaslatához. Legfeljebb annyit áll módjában tenni, hogy interveniál a legfőbb törvényhozási tanácsnál, hogy ez a javaslatot sürgősen küldje meg a kamarának.

Szabó Béni magyarpárti képviselő elpanaszolja, hogy sem az állami üzemek, sem az autonóm intézetek nem hajlandók kisebbségi munkásokat alkalmazni.

A Mezőgazdasági Bank ügye a parlament előtt

Ezután áttérnek a napirendre, amelyen a Banca Agricultrii (Mezőgazdasági Bank) létesítéséről szóló törvényjavaslat szerepel. A javaslat kimondja, hogy a mezőgazdasági hitelintézetet kívül szükség van egy olyan intézetre, amely olcsó kölcsönök segítségével lehetővé teszi a parasztnak investíciói létesítését. A bank 150 millió lej alaptőkével alakul meg.

D. R. Ioanitescu, Mircea Djuvara és mások szólnak hozzá a javaslatához, amelyet a kamara megszavaz.

A szenátus leszavazta Voicu Nitescut

A szenátusban a délutáni ülésen megszavazták a ügyvéd-törvényt. Érdekes dolog, hogy a törvény 66-ik paragrafusánál a többségi szenátorok leszavazták Voicu Nitescu igazságügyminisztert. Ez a szakasz arról intézkedett, hogy a ügyvédek csak az igazságszolgáltatás előtt képviselhetik ügyfeleiket, hatóságoknál nem. A szenátus oda módosította a szakaszt, hogy az ügyvédek a hatóságok előtt is képviselhetik feleik érdekeit.

Ennek az ellentmondásnak megszüntetése, ennek a technikai és intellektuális fejlődésünkkel összhangban nem álló elmaradottságnak kell megszüntetnie, ha azt akarjuk, hogy az a diadalmas erő, mely az embert a földi, a tengerek, a levegő és a természet titkos erőinek urává tette: ne egy új és modern Babel alapköve legyen, hanem ama nagy harmóniáé, mely technikai

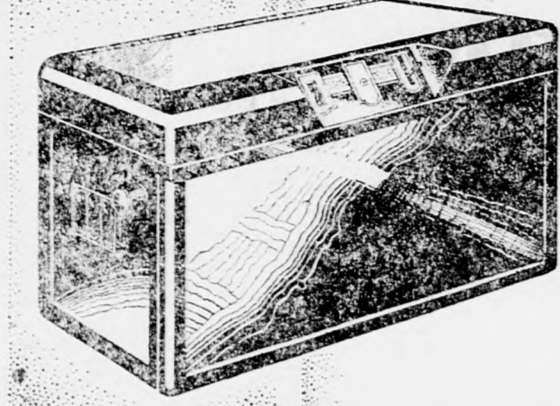
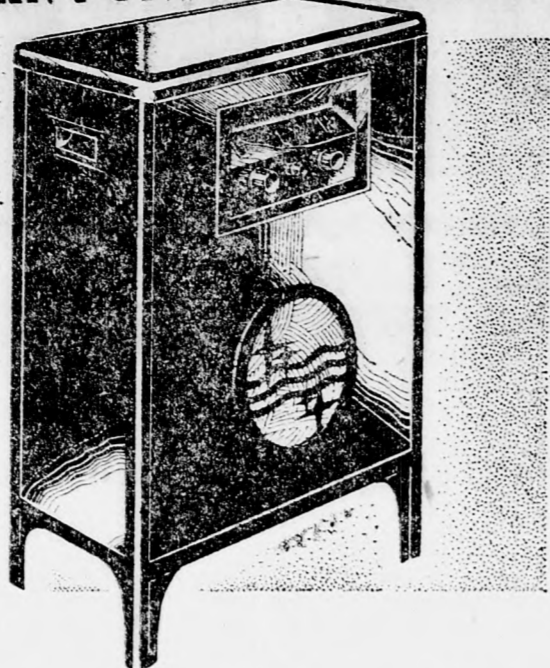
fejlődésünknek volt elindítója. A technikai, kulturális egyetemességet, melyet az emberalkotta műszerek és találmányok ajándékoztak meg bennünket: a politikai és gazdasági egyetemességnek kell kiegészítenie, mert csak ezek által juthatunk el arra az utra, mely az emberiség szolidaritásának történelmi fázisához vezet. Ameddig e cél elé az ellentétes érdekeknek, az alantas

szenvélyeknek gátjai feszülnek: a technikai fejlődés sokkal inkább fog szólni az ember ellen, mint az ember mellett. A diadalmas technikai csodák mellé végre a legnagyobb csodát kell megalkotnunk: a népek, fajok és osztályok testvériségét, mely viszont csak az egyetemes és közös nevezőre hozott érdekek magjából szökkenhet élő, lombozó, terebélyes fává!

Női, férfi ruhákat szintelenit, fest tisztit CZINK, Cluj

MODERN-PONTOS-EGYSZERÜ...

2601-es 4-lampás rádiószekrény váltoáramu kapcsoláshoz. Egyetlen kezelőgombbal való kezelés megvilágított skálával. Hullámterület 200 - 600 és 800 - 2000 m. Hangerőség és minőség szabályozó. Kapcsoló a hangdobozhoz. Elektrodinamikus hangszóró.

2511-es asztali modell Ugyanaz az értékes készülék hangszóró nélkül.

Nem sokáig tapogatóznak kezei a számos beállítás után, mert itt csak egy kezelőgomb van. A szemek sem farnak ki, lámpa világítja meg a skálát. Az áramforrások nem apadnak ki, a váltoáramu halozat minden feszültséget szállít. Visszacatolás nincs. Biztonsági berendezések védik Ont. A négy lámpa hangerősséget és hangtisztaságot eredményez. Itt a minőségi vétel az izléses kiállításal egyesül. Ebben a rádiószekrényben a „PHILIPS“-Művek minden tapasztalata érvényre jut.

PHILIPS

HÁLOZATI KAPCSOLÁS

A karakhi kongresszus jóváhagyta az alkirály és Gandhi között létrejött megegyezést,

de Burmában tovább tart és egyre fokozódik a véres zendülés

London, március 28. A karakhi kongresszus jóváhagyta az alkirály és Gandhi között létrejött megegyezést. Gandhit megbízták az új londoni alkotmányozó konferenciára küldendő hindu nacionalista delegáció tagjainak kiválasztásával és a delegáció vezetésével.

London, március 28. Rangooni jelentés szerint Burmában a véres harcok guerillatámadások formájában tovább

tartanak. A támadó csoportok rajtaütésszerűen megjelennek a városokban és falvakban, amelyeket fegyvertűzzel árasztanak el, a telepeket egyszerre több ponton felgyújtják s eltávoznak hegyeikbe. Patakhuban négy hektárnyi területen a tüzvész minden épületet elhamvasztott. Tízezerre megy a hajléktalanok száma. Angol ezredek vonaton utban vannak a zendülési terület felé.

A Joint új kampányt indít a keleteurópai zsidók segélyezése érdekében

A kampány kilátásai kedvezőek. Einstein táviratban köszönti a Jointot

Newyork, március 28. A newyorki Pennsylvania hotelben szombaton, március 21-én és vasárnap, március 22-én az American Joint Distribution Committee konferenciát tartott, amelyen az Egyesült Államok és Kanada összes vezető zsidói résztvettek. A konferenciának kettős célja volt: betetőzni a Joint újjászervezési munkáját és megnyitni az új kampányt, amelynek célja ebben az évben két és félmillió dollárt a keleteurópai országok segélyezésére és újjáépítő művének javára összehozni.

A konferencia imponáns lefolyása volt. Egyöntetűen jutott kifejezésre az a meg-

győződés, hogy a keleteurópai zsidóságra olyan súlyos időkben, mint a mai, nem szabad föltagyni a segélyezés munkáját és a legkomolyabb erőfeszítéseket kell tenni arra, hogy az amerikai zsidóság gazdasági nyomottsága ellenére is a kampány jó eredményeket hozzon. A szónokok kifejtették, hogy a kampány kilátásai eléggé kedvezőek.

A konferencia számos európai zsidó testületől kapott üdvözlő táviratot. Berlinből az ORT és OSE nevében Einstein professzor disznok, dr. Tschlemow és dr. Brutzkus elnökök köszöntötték a Jointot. Az üdvözlő táviratban Einstein többek között a következőket mondja: „E rendkívül súlyos időkben az odaadó testvéri segítség nagyon alkalmas arra, hogy a nép bizalmát egy jobb jövő irányában megszilárdítsa.

Varsó, március 28. A Jointnak most beindított új segélyakciója a keleteurópai

Staniol gyári raktár
Lepage Cluj Kérien mint átárlapot

zsidóság javára, arra indította a varsói „Ujjáépítés és Önségély“ című egyesületet, a lengyelországi zsidók legtekintélyesebb önségélyező testületét, hogy karöltve az ORT, HIAS és egyéb egyesülettel, nyilvános gyűlésen foglalkozzon az amerikai zsidóság nagylelkű megmozdulásával.

Dr. S. Goldflam kifejtette beszédében, hogy a lengyel zsidóság dolgozó, becsületes, igyekvő és józan eleme az országnak, de a mai katasztrofális helyzetben képtelen megállni saját lábain és rá van utalva a Joint segítségére. A szónok hálásan köszöni az amerikai testvérek belátásos jóságát és arra kéri a lengyel zsidó közvéleményt, hogy mihelyt a helyzet megjavul, igyekezzen a Jointtól szer-

„EXPRESS“
 libahus csarnok
 Szállítok frissen olvasztott libaszirt 75 lejért, libabőrt 65 lejért kilogrammját, minden mennyiségben. Füstölt hus, stb.
FRIEDMANN M. Cég Oradea
 Piața Mihai Viteazui 11

zett támogatását visszajuttatni, hogy a Joint más irányban tehesse eleget vállalt jóléti kötelezettségeinek.

Spanyolország hét, Oroszország huszonnyolc új nagyteljesítményű rádióleadó-állomást épített

London, március 28. A Daily Express madridi jelentése szerint Spanyolország hét modern nagyteljesítményű rádióállomást épít. Ezek közül kettő a főváros közelében lesz, Madrid Nacional 60 kilowattal, Madrid Regional 30 kilowattal. Új állomása lesz Cataluniának, Andalusiának, Valenciának, Galiziának és Vascongadának 30-10 kilowatt energiával.

Spanyol szakértők arra törekednek, hogy az adóállomások műsorát Madeirán, a Kanári szigeteken és a nyugat-afrikai Rio de Oroban is élvezhetően vehessék a rádióhallgatók.

Genf, március 28. A svájci francia-

nyelvű rádióállomások Radio Suisse Romande címen ezután közös műsort adnak. A főállomás Sottens svájci országos leadó, továbbá Genf és Lausanne rádióállomása. Ezzel egyidejűleg tették közé azt a jelentést is, mely szerint Oroszország rádióállomásainak száma 133. A szovjet ebben az évben 28 új leadót épített nagy energiával.

Newyork, március 28. Amerika és a hollandiai Bandoeng között sikeres rádiótelefonlasi kísérleteket végeztek Londonon és a holland Eindhovenen át. A rendszeres szolgálatot nemsokára meg fogják kezdeni a 10 ezer 650 mérföldes rendkívül hosszú vonalon.

SELECT MOZGÓ
 Ma utóljára:
Csavargók királya
 Hétfői kezdettel:
PRÁGAI DIÁK
 hangos változatban, fjszerepekben:
 CONRAD VEIDT, ESZTERHÁZY ÁGNES, ELISA LA PORTA

URANIA MOZGÓ
 Ma utóljára
PATT és PATTACHON
 mesterlövészek
 Hétfői kezdettel közkívánatra még vetíti néhány napig
Csavargók királya
 elsőrangú hangos színes filmet

Semarjahu Lewin közvetítette a háboru alatt Wilson és Massaryk történelmi találkozását,

amelyen eldőlt az önálló cseh állam sorsa

Prága, március 28. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A cseh sajtóban már hetek óta igen éles hangú polémia folyik Benes külügyminiszter, valamint dr. Stribrny és dr. Pergler képviselők között. A polémia kezdettől fogva személyes élt volt, miután a kétes multu Pergler korrupcióval vádoitja meg a cseh külügyminisztert. Ez visszontvádat emelt Pergler ellen és bebizonyította, hogy a vádakoldó képviselő volt az, aki tőle pénzt kért és kapott.

A személyes vita háttérben pedig az a probléma húzódott meg, hogy kik voltak azok, akik lehetővé tették a háboru alatt Massaryknak, hogy Wilsonnal, az Egyesült Államok akkori elnökével a népek önrendelkezési jogának proklamálása és az önálló cseh állam megteremtése érdekében érintkezésbe lépjen. Ebbe a polémiába most beleszólt a „Zidovske Zpravy“, a csehszlovákiai cionisták cseh nyelven megjelenő hetilapja, amely a következőket írja:

„Nem tudjuk, hogy dr. Pergler, vagy más Amerikában tartózkodó csehek milyen szerepet játszottak ebben a kérdésben. Mi csak annyit tudunk, hogy a döntő szó a zsidóké volt. Semarjahu Lewin, a cionista mozgalom egyik vezetője, aki annak idején Amerikában tartózkodott, bemutatta Massaryk elnököt, dr. Brandeisnak, az amerikai cionista szervezet elnökének, valamint dr. Stephen Wiese főrabbinak, aki

ugyancsak vezetőszerpet tölt be a cionista mozgalomban. Ezek a közvetítettek azután részint személyesen, részint pedig Wilson titkára: House ezredes révén a Wilson és Massaryk közötti sorsdöntő találkozást.

Ez a történelmi igazság, amely Csehszlovákiában sem ismeretlen, bár különböző körökben ezt a verziót szeretik elhalgatni. Sőt az is megtörtént, hogy jobboldali köröknek egy interpellációjára a baloldali pártoknak egy magasállású reprezentánsa egyszerűen letagadta a történeteket. Hamis szerénység volna, ha engednők elvenni magunktól azt, ami bennünket illet, akkor, midőn megannyi bünt és hibát igaztalanul rónak a mi terhünkre.“

A „Zidovske Zpravy“ leleplezése óriási feltűnést keltett egész Csehszlovákiában.

ROTBARTI MOND-EXTRA
 Főzerkepviselet: G. DUISBERG
 Bismarckstr. Nr. 30, 100

Figyeljen a NATONA Sütőde specialitásaira:
Husvéti vajás kalács, diós és mákos kifli olcsóbb és jobb, mint az otthon készült sütemény
 FŐÜZLET: Calea Victoriei 14. FIÓKÜZLETTEK: Strada Memorandu'ni 20., Calea Bege'e Ferdinand 32. és Strada Regina Maria 27. szám

A töngál

Cluj-Kolozs let tudósítójától ki még o mint Tanases riumi vezérfe vénység foly mege verődöt ták a fejlemé érkezik irodá gálóbíró, akin nak a fekete Dr. Dunca G nyilatkozat e ján áttörve érdekes ven Drághici Au tályának f Társaságában bundába öltö akinek arcán ródesei látha kisse furcsák sokkal inkább szik, mint a borkabátba

Kiderül, h sem nagyobb elegáns bun colae vezérfi ügyi miniszr felelősségtel Stanemirt es rövidesen el gálóbíró szo gája előtt végzést. Ugy ugyancsak a folyosón várja, míg a Ez az embe ellenőr, aki tel ezeltört rást.

Rövidesen ember egysz vizsgálóbíró nyílik a bór kíséretében Andor, az a viselt emb arcán a ke rek sárga, b teszi meg a a vizsgálóbí akarja, hog ronatanu, m nemirt vezé lomásával, I tőztatását. gálóbíró szo gálóbíró elő Balinttal. K Most már e előtt. Semm társról — D a folyosón e ja távol ma

Délelőtt emeleti foly

Jeg Leg

Fekete inspektorok fekete napja a kolozsvári ügyészségen

A vizsgálóbíró elrendelte Stanemir Nicolae földművelésügyi vezérfelügyelő és Bálint beszercei pénzügyi ellenőr letartóztatását

Ritkán látott érdeklődő tömeg vonult fel szombaton a törvényszék épületében. Amikor a vezetőügyész a vizsgálóbíró együtt drukkol az érdeklődőkkel

A törvényszék vádtanácsa elrendelte a harmincnapos vizsgálati fogságot Tanasescu Oprea vezérfelügyelő ellen

Cluj-Kolozsvár, március 28. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Kevés letartóztatás váltott ki még olyan szenzációt Kolozsváron, mint Tanasescu Oprea pénzügyminisztériumi vezérfelügyelő. Ma délelőtt a törvényszék folyosóján az érdeklődők nagy tömege verődött össze, akik izgalommal várják a fejleményeket. Valamivel 9 óra előtt érkezik irodájába dr. Dunca Gerő vizsgálóbíró, akinek kezében most összeszaladnak a feketeszász panama összes számai. Dr. Dunca Gerő most tartózkodik minden nyilatkozat elöl és az érdeklődők csoportján áttörve vonul be irodájába. Közben érdekes vendég érkezik a folyosóra. Drághici Aurel, a rendőrség nyomozó osztályának főnöke — de másodmagával. Társaságában egy magas, pazarul elegáns bundába öltözött ur volt, mintegy 35 éves, akinek arcán át nem aludt éjszakák gyűrődései láthatók. Az elegáns ur mellett kissé furcsának tűnik a rendőri fedezet, sokkal inkább nagypénzű embernek látszik, mint a tegnapi vendég, az egyszerű borkabátba öltözött Tanasescu.

Megkezdik Stanemir kihallgatását

Kiderül, hogy ez az ur sem kisebb, sem nagyobb ember, mint Tanasescu. Az elegáns bunda tulajdonosa Stanemir Nicolae vezérfelügyelő, aki a földművelésügyi minisztériumban töltte be éppen olyan felelősségteljes pozíciót, mint Tanasescu. Stanemirt csak pár pillanatig váratták és rövidesen eltűnik az ajtó mögött, a vizsgálóbíró szobájában, ahol pénteken kollégája előtt hirdették ki a letartóztatási végzést. Ugyanakkor terjedelmes külsejű, ugyancsak borkabátos férfi jelenik meg a folyosón és egy fegyőr őrizete mellett várja, míg a vizsgálóbíró maga elé citálja. Ez az ember Bálint, beszercei pénzügyi ellenőr, aki ellen Dunca Gerő dr. egy héttel ezelőtt megindította a bünyügyi eljárást.

Tanasescut, Stanemirt és Kun Andort szembesítik

Rövidesen Bálintot is behívták és a két ember egyszerre teszi meg vallomását a vizsgálóbíró előtt. Egy félóra mulva kinyílik a börtön ajtaja és fegyveres fegyőr kíséretében megjelenik a folyosón Kun Andor, az alinspektor. Kun Andor megviselt ember benyomását kelti mostan, arcán a kevés tiszta levegőt szívó emberek sárga, beteges sápadtsága. Kun sietve teszi meg a pár métert, ami a börtönajtót a vizsgálóbíró szobájától elválasztja. Nem akarja, hogy lássák az emberek. Ő a koronatanu, mert úgy Tanasescut, mint Stanemirt vezérfelügyelőt ő rántotta be vallomásával, Bálint is neki közzönheti letartóztatását. Kun Andor bevonult a vizsgálóbíró szobájába és két órán át a vizsgálóbíró előtt szembesítik Stanemirrel és Bálinttal. Később Tanasescut is bevezetik. Most már négyen vannak a vizsgálóbíró előtt. Semmi nem szivárog ki a kihallgatásról — Dunca Gerő olykor megjelenik a folyosón és elhárító mozdulatokkal tartja távol magától az érdeklődőket.

Összeül a vádtanács Tanasescu ügyében

Délelőtt tizenegy óraker a második emeleti folyosón csoportosul az érdeklő-

dók tömege. Az ügyészségi fogházból elővezették Tanasescu Oprea vezérfelügyelőt. A törvényszék harmadik szekciójára most ül össze, hogy a 30 napos vizsgálati fogság kérdésében másodfokon ítékezzen Tanasescu felett. A törvényszék elnöke Sutu tanácselnök, mellette Puscaru bíró foglal helyet a tanácsban. A vádat maga Filipescu törvényszéki vezetőügyész képviseli, a sápadt és ideges Tanasescu pedig aki a börtönben eltöltött éjszaka izgalmaiktól megtörtén meg a fegyőr mellett, anélkül, hogy körülnézne. Xantopol védőügyvéd tekintetével batorítja. A folyosón bírák, ügyvédek, újságírók és érdeklődők csoportosulnak és várják a vádtanácsi döntést.

Az egész vizsgálat az ítélettel függ

Ezalatt a III-ik vizsgálóbírói irodában dr. Dunca Gerő felfüggeszti a vádlottak kihallgatását. A vizsgálóbíró a vádtanács döntésétől tette függővé, hogy letartóztatásba helyezze-e Stanemirt és Bálintot vagy sem. Eppen ezért feszült az érdeklődés. Ha a törvényszék elrendeli Tanasescu szabadlábrahelyezését, az egész ügyészségi vizsgálat kátyuba jut, mert a vizsgálóbíró ebben az esetben nemcsak Stanemirt és Bálintot, de talán Kun Andort is szabadlábrahelyezi. A vádtanács ülése pedig sokáig elhúzódik. Tizenkét óraker még nincs döntés.

Ekkor már dr. Dunca Gerő is ott drukkol a folyosón, együtt az egyre növekvő

tömegeg. A tanács másfél órája ülésezik, egyesek biztosra veszik, hogy a törvényszék elrendeli a vádlott szabadlábrahelyezését. Megjelenik Filipescu vezetőügyész is. Filipescu és Dunca magatartásáról is visszatükrözök, hogy nem közönséges ügyről van szó: a vezetőügyész és a vizsgálóbíró, akik naponta foganatosít-

Stanemirt és Bálintot letartóztatják

Most már mindenki biztosra veszi, hogy Stanemir és Bálint is letartóztatásba kerülnek. A vizsgálóbíró egy óra után folytatta kihallgatásukat. Ez már nem tart sokáig: Stanemir bundáját karjára vetve, megindul a börtön felé és elegánsan szabott, kék ruhája eltűnik a vasajtó mögött. Együtt ment vele Bálint beszercei pénzügyi ellenőr is és ezzel a két letartóztatással most már négyre emelkedett a szeszpanamában letartóztatott tisztviselők száma.

Hogy tartóztatták le Stanemirt

Stanemirt érdekes körülmények között tartóztatta le a kolozsvári rendőrség. Megirtuk tegnap számunkban, hogy Stanemir Kolozsváron egyedül hagyva Tanasescut, Nagyváradra utazott át. Ugy látszik azonban, hogy nagyváradi útja is hiábavaló volt, mert pénteken este Nagyváradon vonatra ült, hogy Kolozsvárra utazzon vissza. Itt ismét a Simplon-hotelen akart megszállni, de a rendőrség meg-

ják a legkülönbözőbb letartóztatásokat, most izgatottan várják a törvényszék ítéletét. Az ülésterem ajtaja kinyílik és a törvényszéki jegyző behívja Dunca vizsgálóbíró. Fokozódik az izgalom. A folyosón tartózkodó jogászok felvilágosítanak, hogy ez nem lehet összefüggésben az ügygel, mert a vádtanács nem eszközöl kihallgatásokat. Pár perc mulva kiderül, hogy Dunca Gerőnek egy ítéletet kell megfogalmaznia, amit fél egykor hirdetnek ki a felek előtt és azért hívták a terembe. De a törvényszék fél egykor még mindig tanácskozik. Az emberek arra gondolnak, hogy a két bíró között nézeteltérés adódott és harmadik bíróját fogják kiegészíteni a törvényszéki tanácsot.

Elrendelik a vizsgálati fogságot

Háromnegyed egykor végre befejezi tanácskozását a törvényszék. Tanasescut, aki a másfél óráig tartó tanácskozás alatt körmet rágta idegességében az ülésterem ajtaja előtt, bevezetik a terembe. A vezetőügyészen és védőn kívül most sem engednek be senkit a terembe. A csucsig feszült izgalom végre megnyílik: kijön a teremből Tanasescu és őre kíséretében megindul a fogház felé. Vissza a börtönbe. A törvényszék vádtanácsa megerősítette a harmincnapos vizsgálati fogságról szóló vizsgálóbírói döntést és ezzel a szeszpanamák nyomozása folyik tovább.

Erkezése után azonnal letartóztatta. Az elmúlt éjszakát már a rendőrségi fogdában töltötte és azután kísérték át az ügyészségre. Bálint a vizsgálóbíró idézésére pontosan megjelent. Bálint egybéként azt hangoztatja vallomásában, hogy őt hivatalból rendelték ki Kun Andor mellé, egy-két utat tett is vele együtt, de mikor látta, hogy szélhámos van dolga, nem kísérte tovább útjain.

Stanemir vezérfelügyelőt egyébként az erdélyi szeszgyárosok régen ismerik. Kolozsváron is többször inspekciónál és egy alkalommal két napig vizsgált egy kolozsvári gyárat, ahol azonban sikertelenül kísérletezett. Letartóztatásának a vizsgálóbíró nagy jelentőséget tulajdonít, mert vallomásával rendkívül sok adatot bocsáthat a hatóságok rendelkezésére. A péntek és szombaton foganatosított letartóztatásokkal a kolozsvári ügyészség által indított bünyügyi eljárásnak négy vádlottja került börtönbe.

Harc a numerusz klauzusznak a romániai egyetemekre való bevezetése ellen

Nimerower főrabbi a szenátus bizottsági ülésén kijelentette, hogy a főiskolai oktatás reformja burkolt numerusz klauzust vezet be az egyetemekre

Bucuresti-Bukarest, március 28. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A szenátus ma délelőtt megkezdte a főiskolai oktatás reformjáról szóló javaslat tárgyalását. Mint ismeretes, ez a javaslat súlyos megszorításokat tartalmaz az egyetemekre való beiratkozás kérdésében. A gazdasági válságra és az intellektuális rétegek elproletarizálására való hivatkozással a javaslat az egyes egyetemek fakultásainak eldöntésére bizza azt, hogy a jövőben hány hallgatót kívánunk felvenni. Amennyiben a jelentkezők száma a fakultás által megállapított keretet meghaladná, úgy felvételi vizsgát rendel el a javaslat, amely ily módon tulajdonképpen burkolt numerusz klauzust vezet be a romániai egyetemekre.

A szenátus törvényhozi bizottságának ülésén, a javaslat vitája során ennek a véleménynek adott kifejezést dr. Nimerower főrabbi, a zsidóság szenátusi képviselője. Nimerower dugott numerusz klauzusnak jelentette az egyetemekre való felvétellel kapcsolatos megnevezéseket. A javaslatnak az a rendelkezése, amely szerint a beiratkozás

a jövőben a „lehetőségek keretein belül és egy bizonyos felvételi vizsga letele után“ történik, lehetővé teszi az iskolai hatóságoknak, hogy ellenőrizhetetlen önkénytel járjanak el a jelentkezőkkel szemben. Amennyiben a főiskolák helyiséghányban szenvednek, úgy legyen az egyetemi felvételnél a bakkalureatusi vizsgán elért eredmény mervadó.

Costachescu közoktatásügyi miniszter tiltakozott a „burkolt numerusz klauzus“ kifejezés ellen. Kijelentette, hogy a kormány nem áll szándékában háttérbe szorítani a zsidó hallgatókat.

Nimerower azt válaszolta, hogy őt Costachescunak ez a kijelentése nem elégíti ki. A kérdést éppen ezért a szenátus plénuma elé fogja hozni.

Ugyancsak élénk vita fejlődött ki a javaslat azon intézkedése körül, amely előírja, hogy az egyetemi tanárok ki nevezése a jövőben nem a minisztérium, hanem az iskolai hatóságok hatáskörébe tartozik. Nimerower dr. szót kért és azon aggodalmának adott kifejezést, hogy az iskolai

hatóságok szövetszempontokból meg fogják tagadni a tanszékeket érdemes és kellő felkészültséggel rendelkező kisebbségi jelöltektől. Costachescu közoktatásügyi miniszter azt válaszolta, hogy gondolni sem szabad arra, hogy ből meghiusítsák a katedráknak kisebbfelekezeti, vagy nemzeti szempontségi elemekkel való betöltését.

Sándor József magyar szenátor csatlakozott Nimerower álláspontjához és kérte Costachescut, hogy az ezzel kapcsolatosan tett nyilatkozatát ismétlje meg a szenátus plénuma előtt is. Costachescu ezt meg is ígérte.

HOGYAN FELELJUNK MEG A MAI NEHEZ IDŐNEK? Mi a segítség? Tudás és alkalmazkodás. Tanulnunk kell, mert a nehéz idők több képességet kívánnak. A Lepage könyvkereskedés alkalmazkodik a mai nehéz időkhez és a legjobb, legértékesebb könyvek egész tárat hozza fel, neyen, sőt tized áron forgalomba. Siessen Lepagehoz, nézze meg a leszállított áru könyvek óriási tömegét. Sok szép, jót vehet neveléses kis összegért. Vidékiek kérjék az árleszállítások árjegyzékét.

Jegyezze jól meg Ön is asszonyom, amit annyi hálás vevőm tud, hogy az összes

Legdivatosabb színekben

Jómarkás selyemharisnyát

Legnagyobb választékban

Legolcsóbb új áron árusítja

SÁNDOR harisnyaszakkereskedő
CLUJ, Piața Unirii 9. (Ozlopos ház)

1931. március 29.

ESS
csarnok

olvasztott liba-
abört 65 lejert
den mennyiség-
hus, stb.

cég **Oradea**
Viteazui 11

szajuttatni, hogy a
ehessen eleget vál-
reinek.

huszon-
ióleadó-

Radio Suisse
közös műsört
Sottens svájci or-
Genf és Lausan-
Ezzel egyidejűleg
ntést is, mely sze-
rádióállomásainak
t ebben az évben
nagy energiával.
28. Amerika és a
között sikeres
leteket végeztek
Eindhovenen
gálatot nemsoká-
ni a 10 ezer 650
hosszu vonalon.

MOZGÓ

TTACHON
vázsek

ánatra még vetü-
apig

királyja

szines filmet

tette a
assaryk

h állam sorsa

pet tölt be a cio-
Ezek a közvetítet-
emélyesen, részint
House ezredes
assaryk közötti

szág, amely Cseh-
meretlen, bár kü-
a verziót szeretik
megtörtént, hogy
egy interpelláció-
knak egy magas-
egyszerűen leta-
Hamis szerénység
lvenni magunktól
let, akkor, midőn
ibát igaztalanul
e.”

pravy“ leleplezése
ett egész Csehor-

DUISBERG
Cérol 2

s kifli
emény
ria 27. szám

Holtponton az élesdi nyomozás

Secureanu vezető ügyész: A rendőrségnek nincs elég pénze a gyilkos kézrekerítésére

Vidéki Sherlock Holmest vezényelnek Élesdre, hogy a csendőrséggel karöltve nyomozzon. Az első napon elért eredményekkel is visszatáncolt a hatóság

Oradea-Nagyvárad, március 28. (Az Uj Kelet tudósítójától). Az élesdi második borzalmas gyilkosság ügyében beindított nyomozás eddig még nem állapította meg a tettes kilétét, de a helyszíni nyomozást végző nagyváradai törvényszéki vezető-ügyész, Secureanu olyan nyilatkozatot adott az újságírók előtt, melyről bizvást elmondhatjuk, hogy páratlan a maga nemében. A vezetőügyész ugyanis megállapította, hogy a nyomozás holtpontra jutott és a tettes elfogatására egyelőre kevés a remény, mert

a nyomozó hatóságoknak nem áll eleendő alap a rendelkezésre, amelyből a nyomozás költségeit fedezni tudnák.

A vezetőügyésznek ez a nyilatkozata legkevésbé sem alkalmas arra, hogy megnyugtassa a retteghésben élő élesdi lakosságot, mely a rövid idő alatt másodikban történő gyilkosság hatása alatt egyre újabb merénylettől tart. A vezetőügyész nyilatkozata egészen vigasztalan állapotokra vall. Abszurdum az, hogy az ország polgárságának életbiztonságát se tudják megvédeni a hatóságok, amelyek a lakosság nehezen kiizzadott adójából tartják fenn magukat. Nem tudjuk elhinni, hogy a belügyminisztérium, melynek O. P. alapjaiból a legkülönbözőbb ágensek mellett politikai protezséék és notórius munkakerülők kapnak olyan segélyeket, amelyekkel senki nem tartozik eszámolni, ne tudna a romániai rendőrségeknek megfelelő anyagi eszközök rendelkezésre bocsátani.

Ilyen ügyészi nyilatkozatok nem használnak sem az ország presztízisének, sem a lakosság nyugalmanak. Nem használnak különösen akkor, midőn a rendőrség átszervezéséről egyre-másra jelennek meg felelős tényezők részéről a sallangos nyilatkozatok.

Két év óta másodszer szervezik át a rendőrséget. de Élesden hat héta he- lül két ízben követhetnek el borzalmas rablógyilkosságok elvetemült tet- tesek.

anélkül, hogy a nyomozó hatóságoknak sejtelmük volna a tettesek kilétéről. Secureanu vezetőügyész nyilatkozata szomorú tanúságtétel szervezeten és zül- lött állapotaink mellett.

Mit állapított meg a nyomozás

Nagyváradai tudósítónk telefonjelentése szerint egyébként a helyszínrre kiszállott ügyészségi bizottság a második napon már rá is cáfolt az első napon elért „eredményekre”. Az orvosi vizsgálat meg- állapította, hogy a gyilkosság valószínűleg nem este történt, hanem reggelfél, mert

a hulla még meleg volt, amikor rátalál- tak. Ezzel az a feltevés is esleett, hogy Terebesit akkor ölték meg, midőn este bátyjától hazament. Ellesik az a feltevés is, hogy a gyilkos a lakásban rejtőzött, amikor Terebesi hazatért.

A gyilkos nem volt paraszt, hiszen megmosta a kezét

Ezzel szemben annyit megállapított az ügyészi vizsgálat, hogy Terebesit nem ölhette meg parasztember. Ezt a sokat jelentő feltételezést onnan meríti a fő- ügyész, hogy

a gyilkos távozása előtt megmosta és megtörölte kezét.

Ennyire tiszta pedig nyilván csak uri- ember lehet. A főügyész az eredményes nyomozás során még azt is megállapította, hogy a tettes a helyi viszonyokkal tisztá- ban volt. Kihallgatták Terebesi Samu cselédjét is, aki a szerencsétlen zsidó kereskedőnek reggelit vitt, a leány azon- ban annyira zavartan adta elő vallomá- sát, hogy nem lehet semmit kihámozni belőle.

A vezetőügyész mint diplomata

A vezetőügyész egyébként kijelentette, hogy bár ezidőszent nincs sok reménye arra, hogy a gyilkost elfogja, de bizonyos körülmények közrejátszásával, lehetséges- nek tartja, hogy a gyilkos mégis kézre- kerülül. A nyilatkozat, mely jobban illene egy külföldi meghatalmazott miniszter- hez, mint Nagyvárad vezetőügyészé- hez, akitől végeredményben konkretizálást és adatokat vár az ember, nem kelt meg- nyugvást az élesdi lakosság körében, mely izgatottan tárgyalja a gyilkosságokat és esténként bezárkózik, mert újabb rabló- gyilkosságtól tart.

A vidéki Sherlock Holmes

Az ügyészség egyéb hiányában meg- felelő nyomozó közeggel szolgált a fel- bolygatott nyugalmu Élesd lakosságának. Van azon a vidéken és pedig Székely- dombon egy zseniális nyomozóközeg, bizo- nyos Saraboleanu, akinek képességeit a helyi hatóságok nyilván Sherlock Holme- sével tartják egyenrangúnak. Az ügyész- ség ezt a helyi nyomozószentit rendelte Élesdre, hogy ott a csendőrséggel kar- öltve vezesse le a nyomozást.

A Herz házaspár és Terebesi Sándor meggyilkolása pedig egyelőre kideríthe- tetlen a román kriminológia dicsőségére, ugyanakkor, midőn külföldön már ugy- szólván tudományos eszközök segítségével a legtitkosabb bűnyűeket pár nap alatt derítik fel. Az ország lakossága pedig megmarad az átszervezett rendő- séggel és a szabadon futkosó rablógyil- kosokkal.

Az új lakbértörvény csak lényeg- telen módosításokat tartalmaz a mult évvel szemben

Az igazságszolgáltatási fórumok két havi fizetési haladékok ad- hatnak a fizetésképtelen, vagy munkanélküli lakók számára

Bucuresti-Bukarest, március 28. (Az Uj Kelet tudósítójától). Néhány nappal ez előtt ismertette az Uj Kelet az új lakás- törvény intézkedéseit. Tudvalevő, hogy az 1930-ban megszavazott lakbértörvény egy évvel meghosszabbította azoknak a köztisztviselőknek és nyugdíjasoknak a lak- bérszerződéseit, akiknek évi 400 ezer lej- nél kisebb jövedelmük van, valamint a többi társadalmi osztályokhoz tartozó bérlőknek lakbérszerződéseit is, akiknek évi jövedelme nem haladta meg a 120 ezer lejt.

A többi szerződéseket nem hosszabbi- totta meg a lakbértörvény, de azok, akik az ezt megelőző évben meghosszabbítást kaptak, 1930 október 26-ig haladékbán részesültek.

Ez alkalommal a törvénytervezet, ame- lyet szintén Voicu Nitescu igazságügy- miniszter készített el, hasonlóképpen in- tézkedik, csak hogy a nyugdíjasok, illető- leg köztisztviselők esetében 240 ezer lej évi jövedelemtől teszi függővé a szerződés meghosszabbítását, míg a többi társadal- mi osztályokba tartozó bérlők csak akkor kapnak egyéves meghosszabbítást, ha évi jövedelmük nem haladja meg a 80 ezer lejt. A törvény meghosszabbítja a köz-

hivatalok által kötött szerződéseket, a diákokthoz kötött szerződéseit és a csatolt te- rületeket eszközölt rekvirálásokat.

Az összes eddigi törvények alapján fo- ganatosított igazságszolgáltatási ítéletek végrehajtását felfüggeszti a törvény. A lakbérek megállapítása változatlan marad és az alapházbérhez hozzáadott kvóta is ugyanaz, mint a mult évben és azt a kü- lönbözetet most is az állam viseli (köz- tisztviselők és nyugdíjasok esetében.)

Az 1930-ban megszavazott törvénynek a kilakoltatásra és a háztulajdonos-bérlőkre vonatkozó intézkedéseit az ezévi törvény is érvényben tartja. Hasonlóképpen fen- nmarad a negyedévenkénti házbérfizetés kötelezettsége is. Általánosságban tehát a törvény nem különbözik az elmúlt évitől

Csak a házbérfizetések körül mutat va- lamelyes enyhítést a törvény, amennyiben az utolsó szakas bekezdése kimondja, hogy a pontatlan fizetés nem jelenti egy- ben a szerződést felbontását is. A bírák „kisebb fizetési terminusokat” adhatnak, amelyek nem haladhatják meg a két hó- napot a fizetésekenként, vagy munka- nélkülivé vált lakók esetében.

Egyebekben az új törvény mindenben fenntartja a mult évi törvény rendelke- zéseit.

UZINELE
DERMATA

CLUJ

Tavaszi divat

Nálunk olcsó, jó és izléses cipőt vásárol

Garantált minőség

Talpba vésett árak. A lerakatok utánvétellel is szállítanak

KAPHATÓ:
CLUJ
FARKAS
CAL.REG.FERDINAND
HELLER
PIATA UNIRII
HOFFMANN
CAL.REG.FERDINAND

Hosszu élet, egészséges táplálkozástól

SASSO

Az „Atlantide” olasz hajóval Constanta kikötőjébe érkezett, az ezidei második új természeli SASSO OLIVA OLAJ szállítmány, lada- kban egy kilogram és fél kilogramos bödönökben a f. évi március 28-án kelt 2228 számú vámyilatkozat szerint.

Anak dacára, hogy a gyenge olivatermés jelentékeny áremel- kedést idézett elő, mi mégis tisztelt vedőközönségünk számára megtar- totuk a régi kedvezményes árat, még pedig a jelenlegi krízisre való tekin- tettel és hogy a fogyasztást a bőjt és a husvétii ünnepek idején meg- könnyítsük.

A rendkívül finom SASSO-léle olivaolajnak, saláta, majonez, stb. való használatán kívül, nagyon előnyösen használható kalácsok, sütemé- nyek, stb. készítésénél.

Ez a valódi Sasso bödön, amely mással össze nem tévesztendő

Kizárólagos képviselő Romániában
DANTE PAOLINI
Str. Vasile Lascar 196 — Bucuresti 3

Óriási botrány
A biz jel

A botrányo

Bucuresti-Bukarest, Uj Kelet tudósi jelentettük, a j délután páratlan dott le. A filozó elmult évben m történelem kated vények értelmél tett meg a kated völeg csak nyilva het elfoglalni. A az összes román tusaiból állítják

Az első vizsgá megtartották és ték egy jelölne utólag meg kell kiderült, hogy a löltnék nem volt cia egyetemről

A vizsgát ezér A bizottság elnö volt, tagjai pedic u, Nicorescu és nárok. A kolozs nescu professzor zottság előadójár Három jelölt páll bizottság minden Andreiescu jelölt sal, hogy nem m lomájának eredet don két jelölt m Otetea. Barbules sági tagok kérték lisi vakáció után hogy időközben nek a jelöltek i Ezt a kérést a biz a két tanár azon elutazott.

Másnap a bizot távollétében folyt reiescu ez alkalor detiben is doktori ság azonban ugy tmutatás későn tör iescut ismét vissza második jelölt ki a bizottság törve miért is ő a vizsgá tehát egyetlen jel ság nem zavartatt délutánra kitüzte vizsga két óra ho számos incidens és szódott le az üles ugyanis nagyszám végig, közöttük ig vizsga alatt zajos tek a bizottság ell Péntek reggel a tilt és folytatta O Ez újabb botrány alkalmat. Az egye

HU

Figyelmes

MA

Óriási botrány a jasi egyetemen

A közönség kifütyülte a vizsgáztató bizottságot három egyetemi tanár-jelölt vizsgáján

„En, Marinescu kolozsvári egyetemi tanár nem engedhetem meg azt, hogy jasi suhancok lehurrogjanak“

A botrányok következtében a vizsgát félbe kellett szakítani

Bucuresti-Bukarest, március 28. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Mint röviden jelentettük, a jasi egyetemen tegnap délután páratlanul álló botrány játszódott le. A filozófiai fakultáson még az elmúlt évben megüresedett a modern történelem katedrája. Az egyetem a törvények értelmében pályázatot hirdetett meg a katedrára, amelyet tudvaleg csak nyilvános vizsga alapján lehet elfoglalni. A vizsgáztató bizottságot az összes romániai egyetem delegátusából állítják össze.

Az első összekocanások

Az első vizsgát még az elmúlt évben megtartották és a katedrát oda is ígérték egy jelöltnek. A vizsgát azonban utólag meg kellett semmisíteni, mert kiderült, hogy a sikerrel vizsgázó jelöltnek nem volt nosztrifikálva a francia egyetemről szerzett diplomája.

A vizsgát ezért most megismételték. A bizottság elnöke Minea professzor volt, tagjai pedig Barbulescu, Biurescu, Nicorescu és Tafrali egyetemi tanárok. A kolozsvári egyetemet Marinescu professzor képviselte, akit a bizottság előadójának választottak meg. Három jelölt pályázott a katedrára. A bizottság mindenekelőtt is elvetette C. Andreiescu jelöltségét, azzal a kifogással, hogy nem mutatta be doktori diplomájának eredeti példányát. Ily módon két jelölt maradt: Ion Hudita és Otetea. Barbulescu és Tafrali bizottsági tagok kérték a vizsgának az áprilisi vakáció utáni való elhalasztását, hogy időközben betekintést nyerhessenek a jelöltek írásbeli dolgozataiba. Ezt a kérést a bizottság elvetette, mire a két tanár azonnal összezsomagolt és elutazott.

Tüntet a közönség

Másnap a bizottság a két professzor távollétében folytatta munkáját. Andreiescu ez alkalommal bemutatta eredetiben is doktori diplomáját. A bizottság azonban úgy vélekedett, hogy a bemutatás későn történt és ezért Andreiescut ismét visszautasította. Hudita, a második jelölt kijelentette erre, hogy a bizottság törvénytelenül működik, ezért is ő a vizsgától visszalép. Maradt tehát egyetlen jelölt: Otetea. A bizottság nem zavartatta magát és csütörtök délutánra kitűzte a szóbeli vizsgát. A vizsga két óra hosszat tartott, mi alatt számos incidens és hangos botrány játszódott le az ülésteremben. A vizsgát ugyanis nagyszámú közönség hallgatta végig, közöttük igen sok diák, akik a vizsga alatt zajos tüntetéseket rendeztek a bizottság ellen.

Péntek reggel a bizottság ismét összeült és folytatta Otetea vizsgáztatását. Ez újabb botrányok kitörésére adott alkalmat. Az egyetem auláját zsufo-

lálták meg a publikum. Megjelent a teremben Bogdan professzor, az egyetem rektora is, aki éles szavakban ítélte el a csütörtök délutáni incidenseket és kérte a közönséget, hogy őrizzék meg nyugalmát. Ekkor azonban váratlan dolog történt. Szólásra emelkedett Marinescu professzor, a kolozsvári egyetem delegátusa és a következőket jelentette ki:

Marinescu professzor incidense

— En, Marinescu kolozsvári egyetemi tanár, nem engedhetem meg, hogy jasi tekerők lehurrogjanak.

Ez a kijelentés bombaként csapott le az amugyis túlfűtött hangulatu terembe. Bogdan rektor azonnal kérte Marinescut, hogy vonja vissza kijelentéseit. A kolozsvári egyetemi tanár azonban nem mutatkozott erre hajlandónak s kijelentette, hogy szavait nem a

jasiakra általában értette, hanem azokra a személyekre, akik az előző ülésen tüntettek ellene.

A közönséget ezek a felvilágosítások nem elégitették ki. Pokoli zaj keletkezett. A diákok egyrésze viharos tüntést rendezett Marinescu ellen. A vizsgát nem lehetett folytatni, a bizottság kénytelen volt visszavonulni.

Az ügyészt is segítségül hívják

Bogdan rektor kérésére Misahanescu ügyész jegyzőkönyvet vett fel a történetekről. Hogy milyen sorsra fog jutni a vizsga, azt egyelőre nem lehet tudni. Marinescu professzor azonnal Bukarestbe utazott és audiencián jelent meg Costachescu közoktatásügyi miniszternél, akinek hosszú jelentésben számolt be a történetekről. Marinescu felhasználta bukaresti tartózkodását arra, hogy az újságírók előtt ismertesse

Vámunió készül a kisantant-államok, valamint Magyarország, Lengyelország és Bulgária között?

Bucuresti-Bukarest, március 28. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Adeverul értesülése szerint Franciaország interveniált a kisantant államoknál, hogy Lengyelország, Magyarország és Bulgária bevonásával létesítsenek egymás között vámuniót. Franciaország ily módon gondolja helyreállítani a német-osztrák vámunió következtében felborult közép-európai egyensúlyt.

Bucuresti-Bukarest, március 28. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A sajtó rendkívüli meglepetéssel fogadja a kamara tegnapi ülésén betervezett sajtótörvényjavaslatot. Még a kormánnyal szemben jóindulatu lapok is a legélesebb támadást intézik Voicu Nitescu igazságügyminiszter ellen, akinek javaslatát a Dimineata mostrozusnak mondja. A lap szerint

a kamara és szenátus képes ugyan bármilyen törvényt megszavazni, mégis példátlanul áll, hogy a sajtó illetékes szerveinek megkérdőjezése nélkül titokban készül

ily nagyfontosságú javaslat és a miniszter lehetségesnek tartja, hogy a sajtó-

miniszterelnökséghez juttassa el, amely előterjeszti a legközelebbi minisztertanácson és ennek döntése után kerülhet csak valamely javaslat a parlament plénuma elé.

A Curentul szerint Maniu Gyula virágvasárnap érkezik vissza az országba és a husvéti ünnepeket badacsonyi birtokán fogja eltölteni. Maniunak alkalma volt a francia politikai élet számos személyiségét megismerni és velük beható eszmecsere-t folytatni a két országot közösen érdeklő kérdésekről.

Bucsuvacora Detterding tiszteletére

Tilea miniszterelnökségi alminiszter tegnap este a Capsában bucsuvacorát adott Detterding tiszteletére, aki ma reggel utazott el a petróleumvidékek meglátogatására. Detterding egyébként intervjut adott a Dimineatnak egyik munkatársának és annak a reményének ad kifejezést, hogy a román petróleumipart ezután racionalisabban fogják értékesíteni, mert ez képezi az ország egyik legfontosabb gazdasági erőforrását.

— Párizsban Landru szellemét idézték. Párizsból jelentik: Egy párizsi spiritiszta társaság szeánszán felidéztek Landru szellemét, akit tudvalegően néhány évvel ezelőtt tömeges kéjgyilkosságok miatt végeztek. Landru a feltett kérdésekre engedelmesen válaszolt és elmesélte gyilkosságait. Az egyik résztvevő valamint közbeszólt ami a szellemet láthatóan annyira megzavarta, hogy eltávozott, mire a többiek a rendezőket székekkel és botokkal véresre verték. A verekedésnek a rendőrség vetett véget.

Feketéből fehéret, feketéből sárgát, sárgából fehéret, stb. stb.
Vagy bármilyen színt bármilyenre
FEST
garancia mellett
Ipari festőde Cluj, Str. Bucovinei, v. Munkácsy u. 32. Tel. 595.
Felvételi helyek: Bergner Mór bőrüzlet, Str. Reg. Maria 18. Tel. 340.
Hoffmann Ernő, Cal. Motilor 25.

Husvétii vétel occasio!

Legprimább minőségű Burberry gypju trenchcoats . . . Lei 2.700
Praktikus! Minden idők legtokéletesebb kabátja, tiszta gypju lódenből, a szezon újdonsága, „Fibra“ szabadalom csak „ 950
Nagy választék női model kabát és kosztümökben férfi és gyermek konfekció cikkekben

Figyelmes kiszolgálás! **Gyári árak!**

MASZLER JAKAB „FIBRA“ lerakat

CLUJ, Piata Unirii 21.

LEI 165
LEI 225
LEI 325
LEI 375
LEI 425
LEI 425
LEI 525

érkezett, az március 28-án
ny áremel-
ára megtar-
való tekin-
dején meg-
ajonez, stb.
ok, sütemé-

A bunda

Gerhardt Hauptmann tolvajkomédiájának bemutatója a kolozsvári Magyar Színházban

A fiatal, erőteljes duzzadó, forradalmár Gerhardt Hauptmann egyik legérdekesebb komédiáját játszották tegnap este a kolozsvári Magyar Színházban, az irodalmi munkásciklus keretében.

A kor és a milió, amelyben ez a szatíra lejátszódik, már régen a múlté. A wilhelminus korszak figurái ezek; korlátolt junkerek közigazgatási pocsolójának poshadt illatát érezzük ki belőle, melyben a szabadság első, bátor, talan lépéseit teszi. A liberális intellektuel mellett az önérzetes, immár hatalmas érző tőkés dörömböl a feudális menyország kapuján, beboacsátást követelve az alkotmány és a hatalom sáncai mögé.

A fiatal Hauptmann éles szeme a főlényes guny fényt reflektorozza ezekre az alakokra, könyörtelenül és minden részrehajlás nélkül. Igazságszolgáltatása valóságos háborzongató: nincs benne mosoly, csak vitriol, nincs benne megbocsátás, csak megvetés. A korlátoltságnak, elavultságnak ebben a miliójében egyedül a tolvaj mosóné az, aki némileg szimpatikus; ez a maga életerősen cinikus észével bábként rángatja maga körül a tekintélyt, a vagyont urait. Tudja, hogy ők is ott kezdtek, ahol ő; tudja, hogy a becsületet pénzzel mérik és ebben a világban az igazság alapja egyedül: az érdek.

Gerhardt Hauptmann zsenijének legkétségtelenebb bizonyossága, hogy ez az utolsó német császár korában lejátszó komédia úgy hatott, mintha csak ma íródott volna. A hivatalnoki pacakázás, a bürokraták nagyképűsége még ma sem a múlté; a demokrácia mintha kiszélesítette volna hatóerejét, vagy talán a bürokrácia visszaélései demokratizálódtak. Kétségtelen azonban, hogy a kerületi előjáró, mely Hauptmann eme szatirájának főfigurája: a vilmosi korszak levegőjében nőhetett csak ilyen komikus torzra és csak Gerhardt Hauptmann művészi zsenije tudhatta olyan tulzott és mégis igaz realizmussal élénk rajzolni, mint azt a „Bunda“-ban láttuk.

A többi alakok is mentesek minden romantikától, minden stilizálástól, minden misztikumtól: a naturalizmus talajából sarjadtak, a naturalizmus éles hibái nélkül. Van bennük kedély, szín, komikum; igazi német naturalizmus ez: enyhe és mégis könnyedség nélkül való.

De a későbbi lázadás és átalakulás magva benne van ebben a szatírban is. A junker-szellem ellen feszülő polgári öntudat; a mélyben hallatszós morál, mely egyelőre csak a lopás bűntettében jut a cselekvés gyönyöréhez; mindez már benne vibrál a „Bunda“ párbeszédeiben, komikus gesztusaiban, kacajra ingerlő, keserű tagadásában. Irodalomtörténeti fejezet, mely ilyen irodalmi és szellemi lázadásokon keresztül torkollott a történelmi változások nagy korszakába.

A „Bunda“ eredeti rendezésében emeltesen épített színpadon jutott szóhoz tegnap este a kolozsvári Magyar Színházban. A rendezés művészi munkájáért mely újabb lehetőségeket mutatott be a kezdeményezés szellemét ragyogtatta meg: Kádár Imrét illeti meg a dícséret. De dícséretre méltó volt az összejáték is, melyet ebben az egyetlen főszerepre épített darabban kétszerezsen nehéz lehetett megteremteni.

Földényi László pompás alakítása volt az este fénypontja. Groteszk mozdulatai, karrikírozó erejű hanghordozása, kitűnő maszkja mind azt bizonyították, hogy Földényi pompás vigjáték színész is. Figuráját mintha George Gross „Ecce homo“ című vázlatkötvéből keltette volna életre: olyan karakterisztikusan, megdöbbentően és eredetien hatott. Mellette Leó és Miklóssy Margit nyújtottak humorból, komikumtól duzzadó alakításokat.

GYERMEKKOCSI DUMPING

„DAC“ CORSO-BAZÁRBAN „DAC“

VÉDJEGYŰ CLUJ VÉDJEGYŰ

Árjegyzék kívánatra ingyen!

Kisebb szerepeikben Forgács, Tóth Elek, Komár Juliska, Réthely, Selme-czy stb. tűntek ki. A szereplőket a közönség melegen ünnepelte. Az előadás előtt Hoffer Géza, a

„Munkás Ujság“ szerkesztője mondott magvas bevezetőt Hauptmann Gerhardt irodalmi és szociális jelentőségéről.

(s. l.)

A legnagyobb angol tőzdecég bukása

Heti 400 ezer üzleti levelet küldött szét a Wheeler-cég, amely most csődbe ment

London, március.

Ha a londoni tőzsde valamelyik tagja nem tud eleget tenni fizetési kötelezettségeinek, akkor „kikalapácsolják“. Délután pont három órákor a tőzsde egyik tisztviselője felmegy egy emelvényre és három kalapácsütéssel jelzi, hogy a szomorú aktus következik. A nyüzsgő és zajos tőzsdeteremben pillanatok alatt dermedt csend lesz és a tisztviselő felolvassa az illető tőzdebizományos csődjéről szóló jelentést. Ez a jelenet szinte vérfagyasztó és a kollégák megdöbbenve hallgatják egyik bizományostársuk halálos ítéletét.

Leicesterben, Közép-Anglia nagy és virágzó kereskedelmi gócpontjában sokkal kevesebb ceremóniával jelentik be a csődöt. Leicesterben nincs is tőzsde, bár itt működött mostanáig Anglia legnagyobb tőzdebizományoscége, Sir Arthur Wheeler & Co., amely most egész Anglia közgazdaságának legnagyobb meglepetésére és megdöbbenésére tönkrement. Mindez nagyon egyszerűen történt. A csődöt Sir Arthur Wheeler egyszerű levélben jelentette be a törvényeseknek. Nem volt kikalapácsolás, sem más ceremónia és mégis egész Leicester lélezte föl a figyelmeztetést. Wheeler, aki híressé tette az egész várost, csődbe ment? Erre senki sem számított. Londonban a tőzsde nem reagált a nagyarányú csődre, mert hiszen Wheeler nem volt tagja a londoni tőzsdének. Csupán outsider volt, de olyan félelmetes erejű outsider, aki egymaga több üzletet kötött, mint a londoni tőzsde tiz bizományosa.

Alig akad valaki Angliában, aki vasárnap reggel ujságja mellett ne talált volna

a reggelizőasztalon egy levelet Sir Arthur Wheelertől. Öt évvel ezelőtt a leicesteri postahivatalnokok léptek sztrájkba. Kijelentették, hogy nem hajlandók segéderek beállítására nélkül egy olyan cégnek a postáját szortirozni, amely elég merész volt, hogy minden szombat délután 400.000 levelet adjon fel a leicesteri főpostán. A feladó Wheeler volt, aki leveleiben értesítette üzletfeleit, hogy az utolsó héten hogyan változott az értékpapírok ára és mennyivel emelkedett vagyonuk néhány nap alatt. Wheeler volt az, aki az angol középosztályt hozzászoktatta a tőzsdéhez azzal, hogy olcsó részvényeket vezetett be, amelyek aránylag magas osztalékot hoztak. Minden levél tartalmazta a leginkább ajánlható és legmegbízhatóbb papírok jegyzékét és ép a Wheeler-cég neve látszott biztosítéknak arra, hogy a komitenseket nem érheti csalódás. A falusi lelkész, a tanító, a kisvárosi kereskedő, valamennyien szívesen fektették be pénzüket az ilyen vállalkozásba, hiszen Wheeler szolid spekulációra csábította őket és senkinek sem volt oka megbánni ezt a spekulációt.

A Wheeler-cég 1889-ben alakult és olyan méreteket fejlődött, hogy legutóbb már 50.000 állandó kliense volt. Nem csoda tehát, ha a cég havonta valóságos vagyont adott ki csak portóköltésre. Wheeler sikere egyrészt azon alapult, hogy nem költözött Londonba és nem lett tagja a londoni tőzsdének, hanem állandóan mint outsider bonyolította le hatalmas üzleteit, mert hiszen így tetszés szerinti reklámmal dolgozhatott. Sikerének másik titka, hogy a legszerencsésebb időben kezdte meg üzletköreit, abban a korszakban,

amikor az angol tömegek hozzászoktak az újságolvasáshoz és így kezdett a reklámnak nagy hatása lenni. Wheeler mint szegény vidéki fiú már tizenöt éves korában egy ingatlanügynökhöz került tisztviselőnek. A fiatal Wheelert azonban nem sokáig élegítette ki ez a szerény állás és belépett egy kis nottinghami zugtőzsdéhez, ahol csakhamar kinyílt a szeme és észrevette, hogy értékpapírokkal nagy vagyont lehet szerezni. Így telepett le 1889-ben Leicesterben, ahol ugyan egy lelket sem ismert, azonban néhány év alatt mégis úgy összeforrt a város kereskedelmével, hogy Leicester szinte elképzelhetetlen volt a Wheeler-cég nélkül.

A vállalat irodái hatalmas épületekben voltak helyezve és ezeknek az irodákban 250 alkalmazott dolgozott. Wheelernek Georg Smith volt a társa és mindkettőn ideális munkaadók voltak. A cégnél kétszáz fiatal leány dolgozott, akiknek a részére játékokat és mulatságokat rendeztek, sőt a „social service“ azzal is tördött, hogy valamelyik alkalmazottnak miért van rosszkedve és igyekezett ennek az okát megszüntetni. Amikor a háború alatt az angol államkincstár kibocsátotta a hadikölcsönkötvényeket, már olyan hatalmas volt a Wheeler-cég, hogy az állam nem nélkülözhetette a támogatását. Wheeler olyan kitűnő cimanyaggal rendelkezett, hogy ez a cimanyag nagyon sok hadikölcsönkötvényt elhelyezését tette lehetővé és Wheeler szolgálatait úgy jutalmazták, hogy a háború után nemesi rangra emelték. Sir Arthur Wheeler tehát boronnet lett és a professzoros külsejű sovány ember a legnagyobb pénzügyi tekintélyek sorába emelkedett.

Legnagyobb sikerei mellett is állandó idegfeszültségben élt. Minden tőzdebizományosnak állandó izgalom az élete, hát még olyan outsidernek, akinek minden üzletet londoni cégek közvetítésével kellett megkötnie és nem számíthatott londoni kollégái részéről a legcsekélyebb kiméltre sem, mert hiszen ezek érhető módon gyűlölték a félelmetes leicesteri konkurenst. A Wheeler-cég legfontosabb üzletága az ipari papírokkal való kereskedés volt. Az utolsó években azonban Wheeler valóságos fezzőrré lett és aindent vásárolt, amit csak kínáltak neki. Londonban nagy meglepetést keltett, amikor néhány évvel ezelőtt kiderült, hogy Wheeler megvette Brownsea szigetét, amely régen a tengeri kalózkodás volt főfészük. Nem régen az új-guineai gyémántművek millió-mos tulajdonosai ellen folytatott eredményes pereskedést, amellyel kapcsolatban sokat emlegették a nevét. Megvásárolt egy textilgyárat, részvénytársaságot alapított olajkutatás céljaira, megszerezte egy cipőgyár részvény többségét és mindezek a vállalatai hatalmas vagyont reprezentáltak.

A válogatás nélküli üzletek most végül is Weehler bukásához veztek. A csőd ötven ezer komitensének okoz súlyos károkat. A bukás közvetlen oka azoknak az ipari papíroknak az árfolyamessége volt, amelyeket Wheeler safejében őrzött. Így sorsa szoros kapcsolatban a súlyos válsággal küzdő angol ipar sorsával. Sokan sajnálják fogják, hogy Weehler szép és sokatigéző vasárnapi levelei elmaradnak. Csak a leicesteri postatisztek ülnek...

Egész Kolozsvár

az **A B C** - t tanulja,

tudja On hol?

Str. Neculcea 1. szám alatt
(Rennér-palotával szemben)

ahová:

Női ruhaszövetek | **Női kosztümszövetek**
Női kabátszövetek | **Férfi öltönytiszítók**

nagy tételben érkeztek raktárra, itt még nem létezett árakba n.

Győződjön meg árainkról!

Bejárat a kapu alatt!

Tanács és utasítás!

Gyomorhajosok!

és mindazok részére, kik gyomruk teljes megerősödését kívánják és jó élethez akarnak jutni, Prof. Dr. Páter gyomoréteje azonnal megszünteti gyomorrontást vagy hűlésből származó gyomorfájdalmakat. Ezen tea rövid használata a rossz gyomor okozta chronikus undort és rosszullétet megszünteti. Egy csészéhez 15 gram tea kell. Napenkénti használat 1-2 csésze. A hosszú élet alapja az egészséges gyomor, tartson egy ilyen egyszerű gyomorkurát és egészséges lesz. A megveszék helyek legtöbb gyógyszer-tárában és drogériájában azonnal kapható, ahol nem lenne ott a gyógyszerész - kifejezett kívánságra - néhány napon belül beszerzi. Minden eredeti csomagon a feltaláló törvényileg védett fényképe és aláírása látható **Levelezőlap útján** a tea „Csillag“ gyógyszer-tár, Brasov, Hosszu ueca a szám alatti lerakattól rendelhető. Nagyban lerakattól: Standard Drogeria, Bucuresti 1.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKÉRE
HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

HIA

Uj Kelet az e...
bánsági zsidó...
Főszerkesztő: ...
Felelős szerkesztő: ...
Bukaresti ...
Hátszegi Ernő ...
Elkeink utánnyo...
megjelöléséve

Változókon i...
ról jelentik: A met...
járásprognóza sze...
nyugtalan időjárás...
ken esőkkel és való...
hőmérsékletemelked

Meghalt Arnd...
jelentik: Arnold...
író, ki az utóbbi...
prézaiprognóza leg...
regényeivel gyakra...
alkalmat, tegnap r...
meghalt. Bennett...
először jogásznak...
volt a harmincas...
könyve megjelent...
területen a legink...
közé tartoztak, bá...
könnyű sikert. E...
írásaival a politika...
vett.

Jó emésztés...
és, bélrendszer...
normális ürüléshe

Csékken Olas...
felé irányuló kivi...
Olaszországnak Ju...
kivitele állandóan...
körökben valóság...
olasz kormány es...
a megállapodás to...
sára, ha azt Olas...
rányos alapokra f

A vörös

Ferdinánd...
előnyökért vitte...
linből jelentik: ...
nista részről. F...
király ellen emelt...
kodó Vilmos exo...
előnyökért vitte...
háboruban való

A francia...
lenek a munk...
Párizsból jelen...
elnök ma ujra t...
vezetőkkel s köz...
engedelményeit. A...
teleneknek jelen...
ket. Ma dönt a...
a bányászok kon

Makacs sz...
rus, gyomorhaj...
aranyerescsomók...
természetes Fer...
gel és este egy...
rendkívül becses...
figyelések tan...
József víz még...
nél is fájdalom...
József keserűvíz...
gériákban és fűs

Gazdák! M...
kereskedők! P...
értékesítéséről...
vény magyar f...
ban való meg...
küldve. Ára 10...
pérez előzetes...
Megrendelhető...
nál Cluj, Str. M

Thüring...
kereskedés ura...
A thüringiai ne...
lasztmányában...
házi frakció ve...
német néppárt...
hátra, mint a...
bizalmatlansági...
s kibuktassa a...
tagjait. Egyha...
tak el, amelybe...
pontot foglaltá...
hogy a horogk...
munkálkodást e...
szüntették.

KÖZGAZDASÁG

Nem cserélik be, csak ellenőrzik a fűszerkereskedők italmérési engedélyeit

Ma délelőtt fél 11 órakor ülést tartanak a fűszerkereskedők

Cluj-Kolozsvár, március 28. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári pénzügyigazgatóság az új szesz törvényi intézkedések megfelelően megkezdte a fűszerkereskedők italmérési engedélyeinek ellenőrzését. A pénzügyi ágensek az összes fűszerkereskedők italmérési engedélyeit elveszik és a pénzügyigazgatóság új engedélyeket bocsát ki részükre. A pénzügyigazgatóság a tartományi igazgatóság intervenciójára nem hajtja még végre a szesz törvénynek a poharazás eltiltására vonatkozó sérelmes intézkedéseit, hanem alkalmazkodik az Uj Keletben is közzét miniszteri rendelethez, mely a törvény végrehajtási utasításának megjelenéséig bizonyos körülményekkel engedélyezi a szeszitaloknak a fűszerüzletekben történő poharankénti kimerését.

A fűszerkereskedők az italmérési engedélyek beszerzésének tárgyában is intervenáltak a pénzügyigazgatónál. Tartia pénzügyigazgató kijelentette, hogy az italmérési engedélyeket nem cserélik be, hanem csak ellenőrzés

miatt kéri be. A kereskedők az engedélyeket visszakérhetik és vissza is kapják. A pénzügyigazgatóság szeszosztályának vezetője. *Muresan* irodafőnök egyes esetekben megtagadta az italmérési engedélyek visszaadását, de a kereskedők minden egyes esetben intervenáltak a pénzügyigazgatónál, aki elrendelte az engedélyek visszaadását.

A fűszerkereskedők egyébként ma délelőtt fél 11 órakor a Sfatul Negustorenc helyiségében az italmérési engedélyek tárgyában megbeszélést tartanak, melyre ezúton is kéri a fűszerkereskedők megjelenését.

A kocsmárosok országos nagygyűlése. A vendéglősök szindikátusa folyó évi április 15-én a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara nagytermében tiltakozó nagygyűlést tart, melyre kéri a vidéki kocsmárosoknak minél nagyobb számban való megjelenését. Érdeklődni a szindikátus helyiségében, Szirmay Károly főtitkárnál lehet, délelőtt 9-től déli 1-ig.

Színház-Mozi

A VÖRÖS TÁNCOSNŐ

Dolores del Rioval

A film csillagai között egészen kivételes helyet foglal el Dolores del Rio. A Feltámadás óta, amelyben döntő és vitathatatlan módon megszerezte magának az első helyet korunk filmszínésznői fölött, mindegyik filmje világszínvonalú volt, mindegyik alakítása feledhetetlenül megmaradt és tud fogja élni a film első forrongó korszakát.

Ez a nagy színésznő vállalkozott arra, hogy a Vörös táncosnő című nagy hangosfilmben a cári opera ballerínájának bonyolult szerepét vállalja, aki a forradalom kitörésének idejében politika és szerelem között ingadozva, végül is a szerelem pártjára áll. A cízrus összeomlásának és a bolsevizmus kitörésének lázas, viharos korszakában játszódnak le a film meséje. A cár és udvara s a bolsevizmus vezérekara jelennek meg benne, mint szélső ellentétek. S a mérleg nyelvén ott áll a szédítő szépségű vörös táncosnő. Szerelme a forradalmárok pártján áll s meg akarja gyilkolni Mihály nagyherceget, akinek kedvesége elbűvöli a táncosnőt. S itt kezdődik a forrongó, páratlanul izgalmas cselekmény, az üldözések ideg-feszítő sorozata, amely egy kor történelmét jellemzi.

Dolores del Rionak nem kisebb férfi a partnere, mint Charles Farrel, a 4 ördög hőse. Hódító alak a forradalmár komplotált szerepében s méltó párja a sikerben Dolores del Rionak. A vörös táncosnő a szezon legnagyobb filmje, amelyet mindenki meg kell néznie.

A MAGYAR SZÍNHÁZ IRODAJÁNAK KÖZLEMÉNYEI

A Miss-Transylvania választás győztesei a Magyar Színházban. Ma, vasárnap este a Tul a nagy Krivánon előadásán meg fognak jelenni a Miss Kolozsvár győztesei. A népszerű zenés népszínmű előadását mozhelyárakkal tartják meg.

A család esze. Telivér, kényes témájú, ragyogó humorú vígjáték. A család esze. Budapest állandóan táblás házak előtt játszik. Nálunk kedden lesz a bemutatója a kitűnő újdonságnak, amelyet Fekete Mihály rendez. Az új darab hőse egy fiatal leány, akit férjhez akarnak adni a gazdag gyároshoz s ő azzal a vakmerő állítással áll elő, hogy gyereke lesz egy ismeretlen urtól. Persze elhagyja a gyáros, elhagyja ideálját, elhagyja mindenki, csak gyámja, egy fiatal ügyvéd áll

mellé örökre. A ragyogó darabban Komár Juliska játssza a család eszét, Szentgyörgyi Mária egy temperamentumos fiatal asszonykát, Földényi a gyámját, Fekete Mihály a gyárost, a többi jobbnál jobb szerepeket pedig Benes Balázs, Lantos, Vass Piri, Fülöp Sándor.

A nőtlén férj. A hét nagy szenzációja A nőtlén férj című Vadnay-Márkus operettújdonság előadása lesz, amelyet egyelőre négy estére tűzött ki a színház. Az évad legnagyobb sikere A nőtlén férj Budapestben s nem kétséges, hogy nálunk is hódítani fog. Pazar humorú meséje, elragadó muzsikája biztosítja számára a sikert.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA

Vasárnap 9: Tul a nagy Krivánon. (Uj betanulásban, 10, 20, 30, 40 és 50 lejes mozhelyárakkal.)

Hétfő: Frederika. (Operettújdonság, első mozhelyáras előadásban. Ssz. 233.)

Kedd: A család esze. (Ujdonság először. 35. Premierbérlet. Ssz. 234.)

Szerda: A család esze. (Ujdonság másodsor. 37. A. bérlet. Ssz. 235.)

Csütörtök: A nőtlén férj. (Operettújdonság először. Karácsonyi, Kertész, Nádor, Tompa, Ihász fellépésével. 36. Premierbérlet. Ssz. 236.)

Péntek: Nagypénteki szünet.

Szombat: A nőtlén férj. (Ujdonság másodsor. 37. B. bérlet. Ssz. 237.)

Vasárnap d. u. 3: Leányvásár. (Uj betanulásban, 10, 20, 30, 40 és 50 lejes mozhelyárakkal. Ssz. 238.)

Egy komoly szó a szemüveget viselő közönséghez !!!

Mindazok, akik születésüktől, vagy későbbi behatás folytán kénytelenek szemüveget viselni, különös gondot kell fordítsanak arra, hogy akár fejalkatuk és arcukhoz találó keretet kapjanak.

Amilyen lényeges, hogy kényes esetekben az üveget orvos írja elő, épp oly lényeges azoknak, akik sokat irnak, olvasnak, avagy precíz rajzokat, v. mechanikai munkát végeznek, hogy a keretet szaklászterész válassza meg, szükség esetén formálja azt a fejalkat és az arc szerint.

Ezen okok figyelembevételére indította Kolozsvár alatt jegyzett leg-régibb szaklászterész céget azon — nyugaton régen bevált — rendszer bevezetésére, hogy minden darab, üzletében összeállított szemüveget a cég jegyével ellásson, a kereten előforduló deformációt vagy törést két éven át díjtalanul végezze és erről írásbeli garanciát vállaljon. — Azon biztos hiszem ben, hogy az intelligens közönség ezen rendszer előnyeit felismeri és értékeli. kérem szives pártfogásukat.

Kun Mátyás Fia szaklászterész
Cluj, Calea Victoriei No. 2 — Alapítási év 1864

Román Opera műsora

Két nagy előadás a Román Operában. Pénteken, március 27-én és vasárnap, 29-én este fél 9 órai kezdettel két nagy előadás lesz a Román Operában. Apostolescu, a kolozsvári közönség körében már ismert híres énekes-fog ismét fellépni mint vendég pénteken a Parasztszünet és Bajazzók, vasárnap pedig a Zsidónőben, Mascagni, Leoncavallo és Halévy halhatatlan műveiben. Apostolescu neve és művészi reputációja olyannyira ismert már nemcsak a hazai, hanem a külföldi közönség előtt is, hogy felesleges vele itt tovább foglalkozni. A két előadás szereposztását is oly sikeresen állapította meg az igazgatóság: Nestorescu, Tiron Silvia, Demetrescu, Gavrilescu, Aca de Barbu, Siomin és Dobreanscaiu-val a főszerepekben, úgy, hogy biztosra vesszük, hogy e két este az Operában fog találkozni Kolozsvár egész zenei közönsége.

Vasárnap, márc. 29 (este): Zsidónő. Nicu Apostolescu vendégszereplésével.

Hétfő, márc. 30: Sámson és Delila. (Olcsó helyárakkal.)

Szerda, ápr. 1: A teremtés. (Haydn oratórium.)

Péntek, ápr. 3: Macbeth. (Próza előadás.)

Vasárnap, ápr. 5 (este): Rigoletto.

Hétfő, ápr. 6 (délután): A trubadur.

Szerda, ápr. 8: Fidelio.

Péntek, ápr. 9: Szünet.

Vasárnap este 9: A nőtlén férj. (Ujdonság harmadszor, bérletszünetben, rendes helyárakkal. Ssz. 239.)

Hétfő d. u. 3: A bajadér. (Uj betanulásban, 10, 20, 30, 40 és 50 lejes mozhelyárakkal. Ssz. 240.)

Hétfő este 9: A kis gróf. (Uj szereposztásban, új betanulásban. Bérletszünetben, rendes helyárakkal. Ssz. 241.)

Kedd: A nőtlén férj. (Ujdonság negyedsor. 38. A. bérlet. Ssz. 242.)

Szerda: Az elcsérelt ember. (Ujdonság, 10, 20, 30, 40 és 50 lejes mozhelyárakkal. Ssz. 243.)

Csütörtök, péntek, szombat: Törvényes színházi szünet.

RADIO MŰSOR

IDŐ: KÖZÉPEUROPAI

Vasárnap, március 28.

Bukarest. 10.15: Gyermekóra. — 10.45: Egyházi ének. 12: Grammfón. 12.30: Hírek, időjelzés. 15: A földművesek órája. 16: Zenekar. 17: Hírek, időjelzés. 17.15: Vidám negyedóra. 18: Rádiógyetem. — 19: Grammfón. 20: Rádiózenekar. 20.30: Felolvasás. 20.45: Áriaest. 21.15: Román népzene. 21.45: Üzenetek. 22: Hírek.

Budapest. 9: Újsághírek, kozmetika. — 10: Nagymise. Utána: Pontos időjelzés, időjárás. Majd: Az Operaház tagjainak hangv. Cherubini: Ali Baba nyitány, Wagner: Befelejtetlen szimfónia. E hangverseny szünetében Rádiókrónika. 2: Grammfónhangv. 3: Játsszóóra. 3.30: A földművelésügyi minisztérium előadása. 4.15: Szabadgyetem. Utána: Pontos időjelzés, időjárás. 5.15: Fizikai érdekességek, felolvasás. 5.30: Hangv. 7: A magyar művész lelkesége. Lyka Károly felolvasása. 7.30:

Vígjáték: Legénykérés. Utána: Pontos időjelzés, időjárás, sport, majd cigányzene. Utána: Jazz. Lehar: Vágyom egy nő után, Jurmann: Du bist nicht die Erste, Spiro: Hol lakik, Rozsnyai: Tessed megtanulni, Malcsiner: Ne mondja senkinek, Gros—Varga: Hazudsz, Gounod: Faust ábránd.

Bécs. 19.25: Zongorahangverseny. 22.40: Zenekar.

Berlin. 22.15: Szórakoztató zene.

Lipce. 19.30: Filharmónikus hangverseny. Csajkovszkij: Szláv induló, Rossini: Tolvaj szarka, Jarnefeld: Előjáték, Smetana: Eladott menyasszony, Brahms: Akadémiai ünnepi nyitány, Grieg: A szív sebei, Kaempfert: Rabszódia, Strauss: Tónétek a bécsi erdőből.

Varsó. Kattowic. Poznan: 19: Wagner Parsifal.

Milánó. 20.55: Opera. Róma. 20.30: Schubert—Verté: Három a kislány.

Toulouse. 22: Operadalok. 23.40: Grammfón. 24.30: Saint-Saens: Septett. 24.45: Tangódalok.

Praha. 22.20: Zenekari hangv.

Kassa. 19.25: Rádiózenekar. Smetana Bizet művei.

Hétfő, március 30.

Bukarest, 12: Grammfón. 12.30: Hírek, időjelzés, grammfón. 16: Rádiózenekar. 17: Hírek, időjelzés, 17.15: Rádiózenekar. 18: Rádiógyetem. 19: Dalest. Puccini, Pennino, Peché, Brediceanu, Montia műveiből. 19.30: Német lecke. 20: Kamarazene. Beethoven trió. 20.30: Felolvasás. 20.45: Dalok. 21.15: Kamarazene. Schubert trió. 21.45: Hírek.

Budapest. 9.15: Zenekari hangv. 9.30: Hírek. 12.05: Grammfónhangv. (Slágerrek). 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.45: Hírek. 4: Asszonyok tanácsadója. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 5: Kenessey Péter novellái. 5.20: Cigányzene. 6: Tóth Kálmán centennárius ünnepség. 7.30: Előadás. 8: Dán est. — Utána: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. Majd: Jazz, slágerdalokkal. Kalmár Pál ének.

Bécs. 20: Ünnepi hangv. Haydn: VI. szimfónia. D-úr zongoraverseny, Liszt: A-dur zongoraverseny, Goldmark: Scherzo, Róhring: D-moll zongoraverseny. — 22.15: Gaudriot jazz.

Lipce. 21.50: Mozart műveiből.

Varsó. 20.30: Kaliwoda Olga dalestje. 22.15: Grammfón.

Kattowic. 20.30: Szórakoztató zene.

Praha. 20: Kórus. 21: Kamarazene. — 21.35: Zongorahangv.

Kassa. 19.50: Harmonika.

Milánó. 21: Kamarazene.

Róma. 21: Ének- és zenekar.

Apró hirdetések

Üzlethelyiségek berendezéssel együtt azonnal kiadók a Minerva Biztosító palotájában, Regele Ferdinand 37.
Frissen olvasott husvétli libszir kapható 120 lejért. Timár ucca 6.

Izléses kézimunkát csak Fisch Böske kézimunkaszalójában vehet. Malom u. 16.

Kiadó üzlethelyiség raktárakkal és esetleg lakással. Calea Regele Ferdinand 77.

Kiadó május 1-re tágas raktárhelyiség esetleg irodával, továbbá komfortos 3 szobás lakás. Értekezhetni Bognár és Szántónál Regele Ferdinand 68.

Mindennap frissen fejt kóser tehén és bivalytej, valamint egy tehéntől fejt csecsemőtej kapható Schwartz Ignácéé vegetárius éttermében. Reg. Ferdinand 10. szám.

Főügynökséget létesíték Clujon kiscimletű sorsjegyek elhelyezésére. Garancia-képes urak jelentkezzenek Rudolf Mosse hirdetési irodában Cluj.

Kerthelyiséget keresünk a város belső területén klubcélokra. Ajánlatok bérösszeg megjelölésével az Uj Kelet kiadóhivatalába „Klubkert“ jelleg alatt kérhetnek.

Kiadó május 1-re 2 szoba konyha, fürdőszoba, előszobás stb. lakás. Ugyanott fa-telep és 2 üzlethelyiség kiadó azonnalra. Cím a kiadóban.

XIV. ÉV
Cluj—
már
569

Uj Kelet
és bűn

Uj Kelet
bűn

Uj Kelet
megörz

NE K
GYER

me
pé

Sürgösen k
ralékát

A h
sajtó

Négy nap
bezárása előt
ház elé terje
ség megállap
vaslatot. A j
nagyobb tit
még a szokás
tást is mellő
igazságügym
szerzőjeként
intézkedések
reakciós kor
alkalmas arr
bálja a sajt
tefektetett é
az emberi s
drágább kin

Négy nap
zött sem voln
horderejü tö
vényhozás é
vitatásához
ülésszak vára
ra kényszerít
parlament el
tok nagyrész
megszavazás
és szenátus n
tanak, hogy
litásokra szo
szavazhassák
amelyeket a
resztül akar
körülmények
tőtörvényjav
való terjeszt
gyanu, hogy
kormány ug
az utolsó pi
kizárván mé
hogy a javas
pos vita fejl

Érthető te
jesztésének
közásokat v
rasztpárt pa
pontja volt a
lamentarizmus
nek az elvek
az uralmon
vényhozási
talomra kerü
ről megfede
párt, így tö
rizmus tiszt
adott esetbe
lás alá esik,
törvénygyárt
nik, amikor e
hangsúlyozot
turát.

Ami pedig
nyugodt léle
kül elmondh